

Weerzin tegen die fallische microfoons

Van elke voorname filmer verschijnt vroeg of laat een 'over'-bundel. De filmer aan het woord óver de filmer; Bergman over Bergman, Lynch over Lynch. De titel voorziet het boek direct van een definitief karakter, want hoe kan men het oneens zijn met de kijk van de filmer zelf? Soms betreft het een vrij willekeurig samengeraapt bundeltje interviews, soms de neerslag van urenlange interviewsessies: de meester verklaart nog één keer het eigen oeuvre.

Daartoe moet de meester wel mee willen werken. De Spaanse regisseur Luis Buñuel (1900 - 1983) had een notoire hekels aan interviews, bandrecorders en in het bijzonder aan al die 'fallische' microfoons. Het kostte de Mexicaanse schrijvers en filmjournalisten Tomás Pérez Turrent en José de la Colina grote moeite om hun genaturaliseerde landgenoot 'Don Luis' zover te krijgen om tussen 1975 en 1977 urenlang te spreken over al zijn 32 films. Het resultaat, *Buñuel over Buñuel*, geldt al jaren als de beste handleiding tot het werk van de vader van het filmsurrealisme. Vanwege zijn 25ste sterfjaar verscheen een speciale Nederlandse editie.

Buñuel, die het gros van zijn films in Mexico regisseerde, blijft zich de volle 490 pagina's koppig én fel verzetten tegen

al te gerichte vragen naar de symboliek in zijn werk. 'Waarom groeit er gras in de tuin? Omdat die bemest is', antwoordt de regisseur wanneer de interviewers hengelen naar zijn fascinatie voor blinden en (gemutileerde) ogen. Het is een terugkerend element uit zijn films, met als bekendste voorbeeld het met scheermes doorsneden oog uit *Un chien andalou*, Buñuels debuut uit 1929. Maar zo'n beeld duiden is onzinnig, vindt Buñuel, of zelfs banaal.

Tegelijk verschaft de regisseur in zijn antwoorden wel royaal inzicht in de totstandkoming van zijn films en de gemaakte keuzes, soms opvallend pragmatisch. Over het onderscheid tussen droom en werkelijkheid, dat Buñuel bewust vaag houdt: 'Dromen krijgen in een film alleen betekenis als je niet van tevoren zegt: 'Nu komt er een droom', want dan denkt het publiek: 'Ach, het is maar een droom, dan is het niet belangrijk.'

Bor Beekman

Buñuel over Buñuel
Tomás Pérez Turrent en José de la Colina

Vertaald uit het Spaans, met toelichtingen, door Gijs Mulder Menken Kassander & Wigman; 490 pagina's; € 34,50
ISBN 978 90 7462 262 2

Buñuel over Buñuel
Thomas Pérez Turrent
en José de la Colina
Menken Kassander &
Wigman; € 34,50

De Spaanse vader van het film-surrealisme had een hekel aan interviews, maar praatte uiteindelijk toch. Speciale toegelichte Nederlandse editie ter ere van zijn 25ste sterfjaar.

Pagina 24